

Procesy poznawcze i skąpiec poznawczy

Tomasz Poskrobko

Ekonomia behawioralna

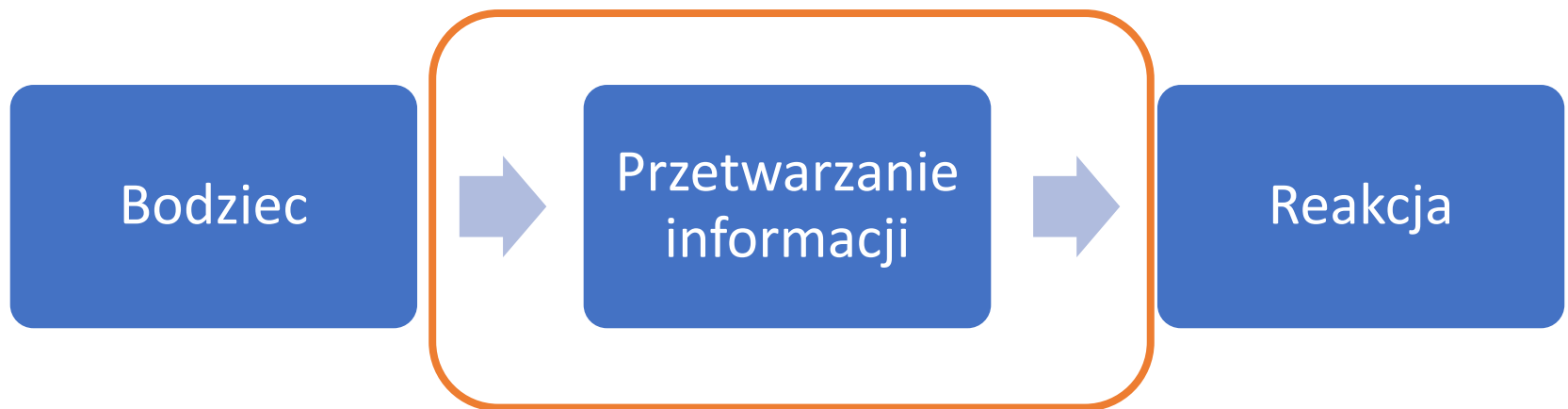
Procesy poznawcze

Poznanie

- zdolność do odbioru informacji i przetwarzania ich w celu kontroli własnego zachowania oraz przystosowania od otaczającego środowiska

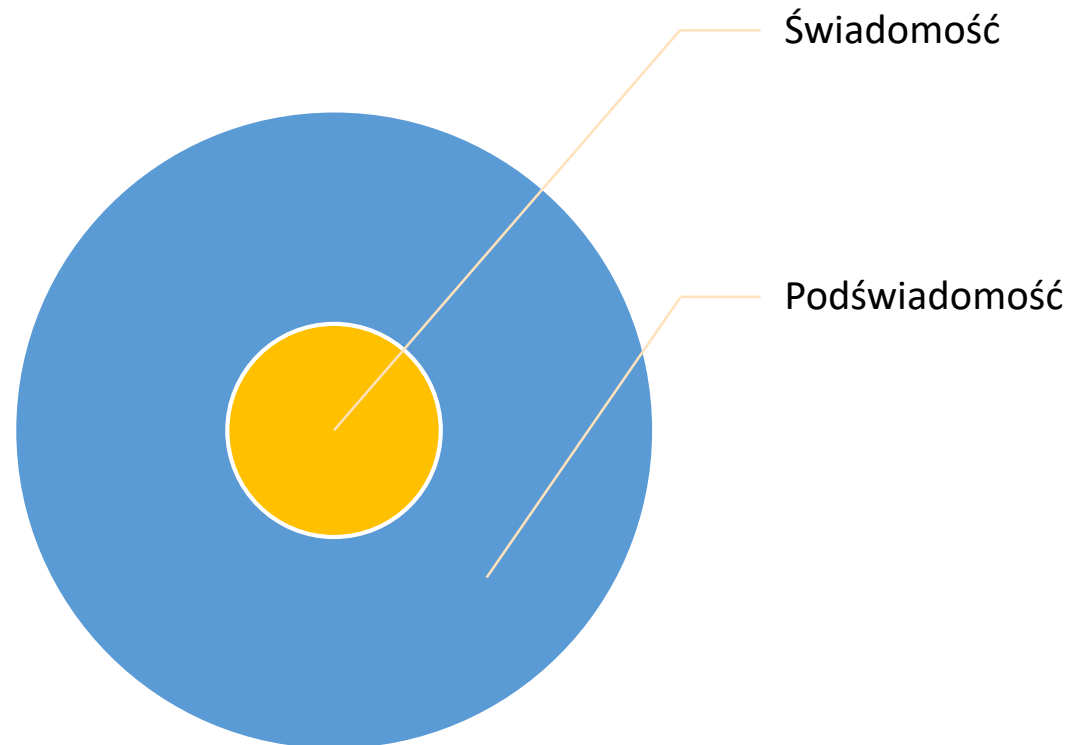
Proces

- przebieg następujących po sobie i powiązanych przyczynowo określonych zmian

Umysł

- Złożony system, wyspecjalizowany w odbiorze i przetwarzaniu informacji

Reprezentacja poznawcza

- umysłowy odpowiednik obiektów zarówno istniejących realnie jak i fikcyjnych lub hipotetycznych
- reprezentacja poznawcza zastępuje swój obiekt w procesach poznawczych

Schematy poznawcze

- podstawowy element wiedzy o świecie społecznym,
- organizacja uprzednich doświadczeń z jakimś rodzajem zdarzeń, obiektów lub osób.
- schemat poznawczy zawiera wiedzę uogólnioną i wyabstrahowaną z konkretnych doświadczeń

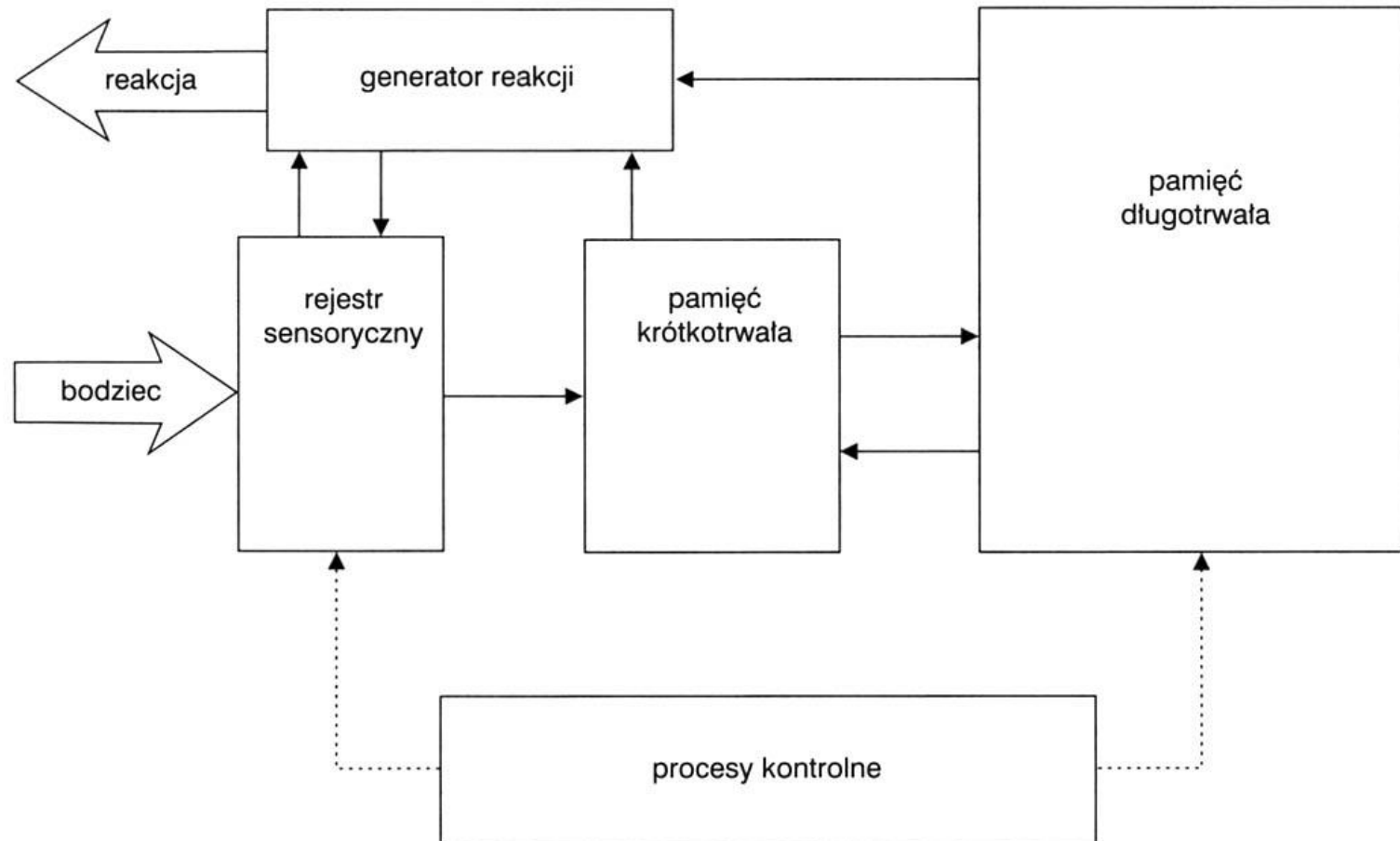
Schematy poznawcze

- schemat roli społecznej,
- schematy cech,
- skrypty (scenariusze),
- Stereotypy,

schematy cech

Blokowy model przetwarzania informacji Atkinsona i Shiffrina

Elementarne procesy poznawcze

Percepcja

Uwaga

Kontrola
poznawcza

Pamięć i
czynności
pamięciowe

Złożone procesy poznawcze

Myślenie i
rozumowanie

Rozwiązywanie
problemów

Wydawanie
osądów

Język i mowa

Skąpiec poznawczy

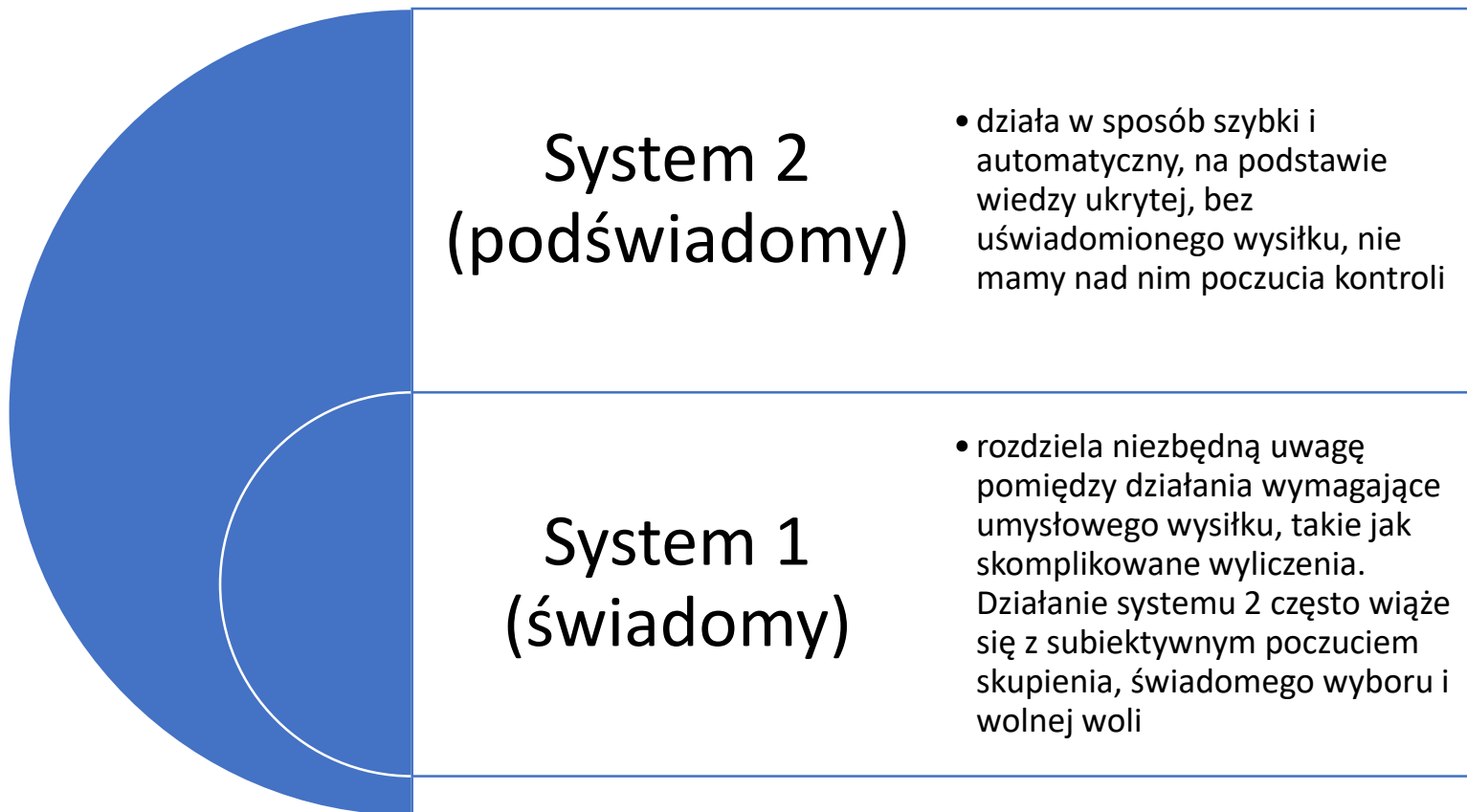
- z reguły angażuje tylko część dostępnych zasobów poznawczych
- selekcjonuje informacje na różnych etapach przetwarzania
- hamuje zbędne reakcje i procesy mentalne
- stosuje mechanizmy upraszczania rzeczywistości (heurystyki, schematy i stereotypy)

$$17 \times 24 = ?$$

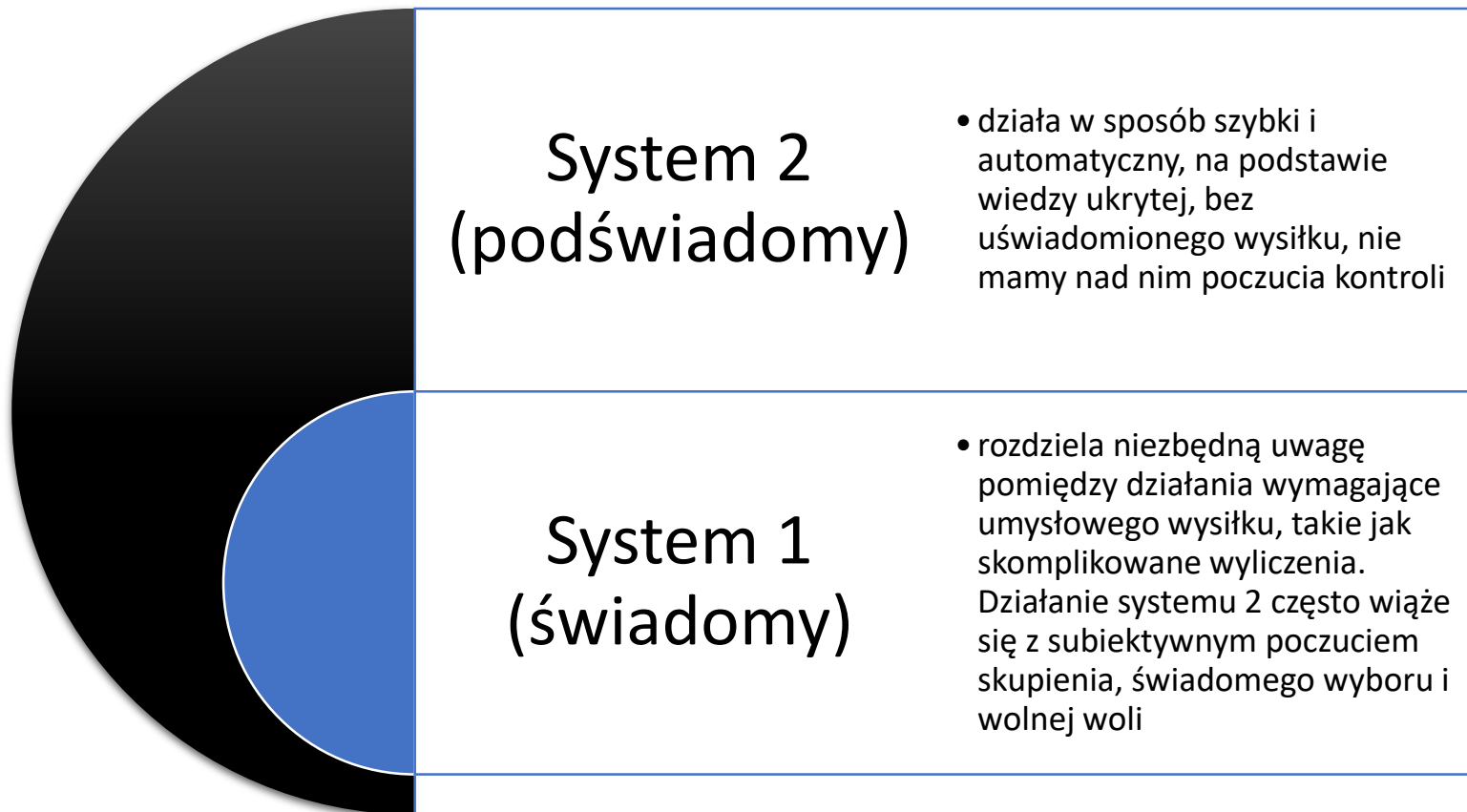

- Jaka jest płeć osoby ze zdjęcia?
- Jaki jest stan emocjonalny?
- Dlaczego?
- Co zamierza zrobić?

Dwa systemy Daniela Kahnemana

Dwa systemy D. Kahnemana

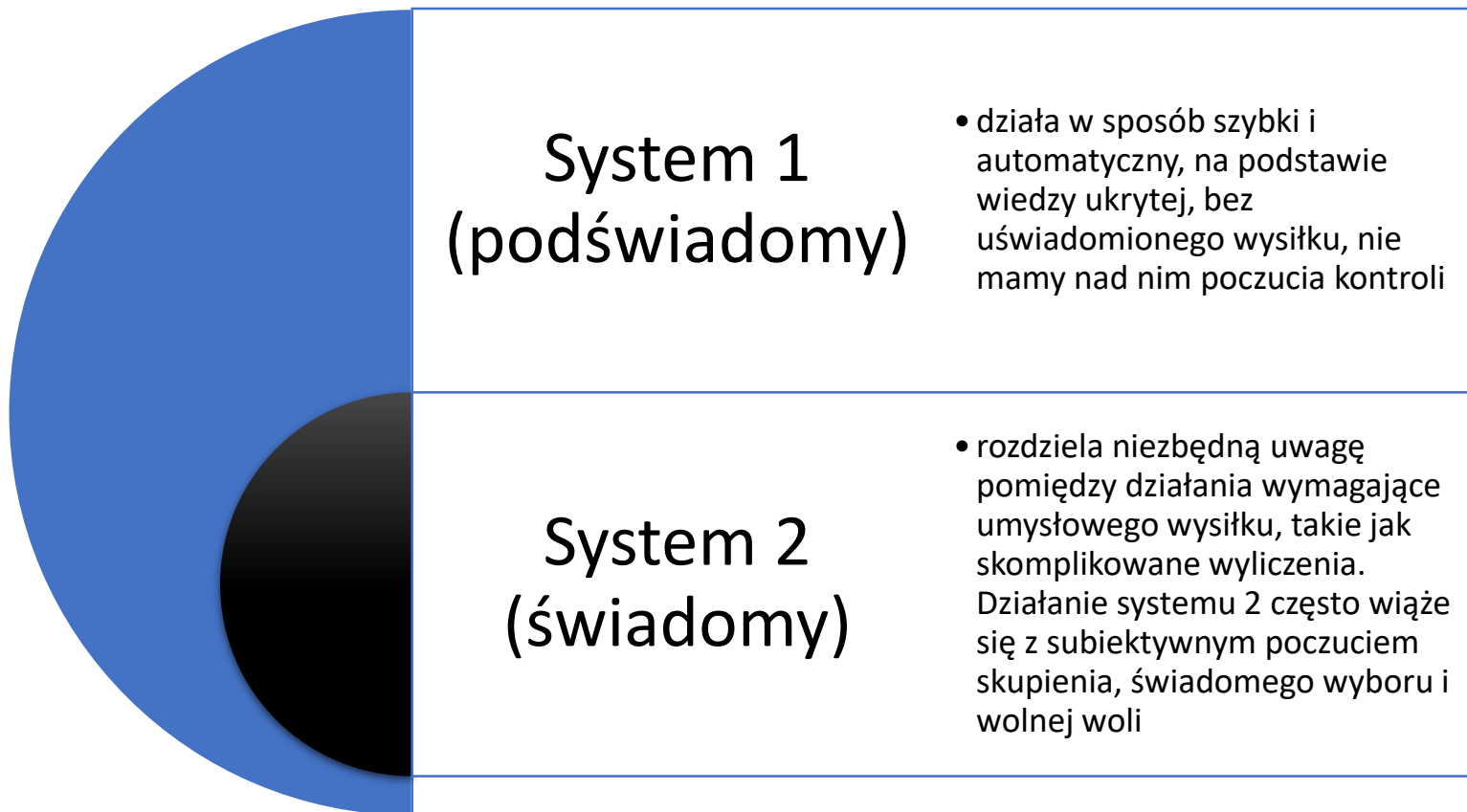
System 1

- Wykrywanie, że jeden przedmiot jest dalej niż drugi
- Odwracanie głowy w kierunku nagłego dźwięku
- Dokończenie zwrotu „bułka z...”
- Odpowiedź na pytanie $2+2=?$
- Odczytywanie wyrazów na dużych reklamach
- Znajdowanie trafnych posunięć szachowych lub strategii GO
- Rozwiązywanie złożonych, wieloaspektowych problemów

Test postrzegania automatycznego

Dwa systemy Daniela KHahnemana

System 2

- Oczekiwanie na strzał pistoletu przed wyścigiem
- Wysłuchiwanie się w słowa konkretnej osób w tłumie
- Przypominanie sobie dźwięku który nas przed chwilą zaskoczył
- Pilnowanie własnego zachowania w towarzystwie
- Liczenie ile razy w tekście występuje litera A
- Wypełnienie deklaracji podatkowej
- Badanie prawidłowości złożonego problemu

Test postrzegania selektywnego

(c) 2010 Daniel J. Simons

System 2 czyli uwaga dowolna

selektywność

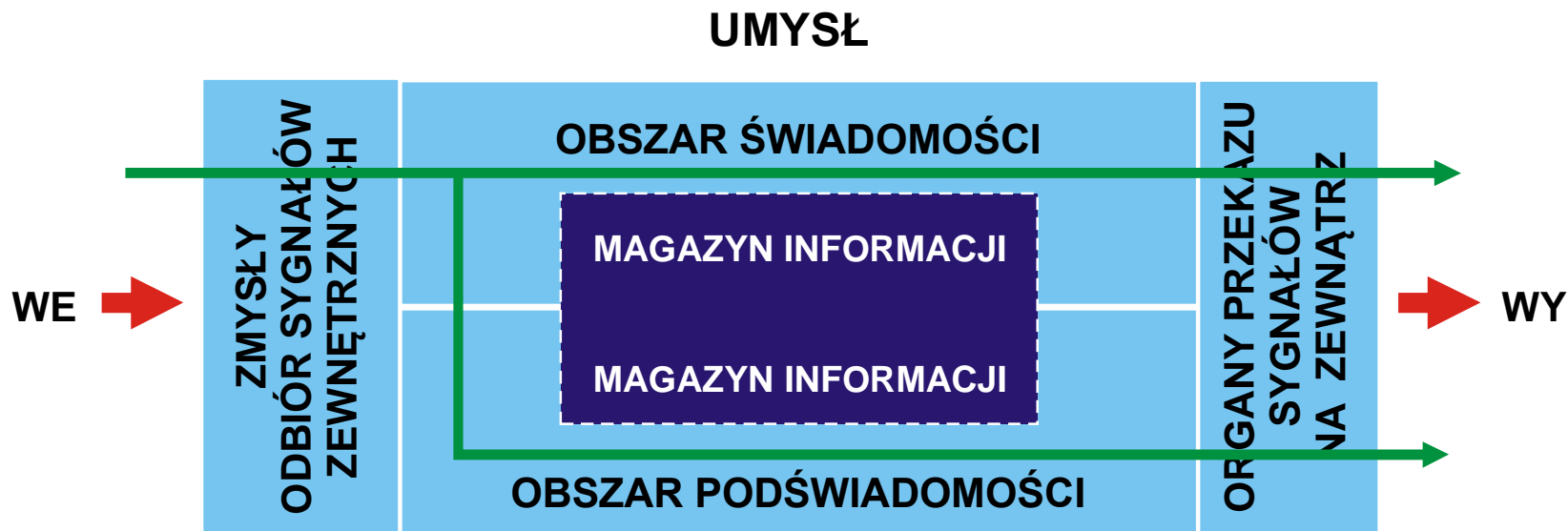
przeszukiwanie pola percepcyjnego

przedłużona koncentracja

podzielność uwagi

przerzutność uwagi

Korzystanie z umysłu

Korzystanie z umysłu

